

Musea in Rijnland, een reeks

Meta Henneke

Tijdens de laatste bijeenkomst van bestuur en webmasters van de aangesloten verenigingen in de behuizing van de gastvrije Stichting Oud Sassenheim werd ik verrast door de mooie tentoonstelling die men had ingericht over de Blauwe Tram. Bij navraag bleek dat men een paar keer per jaar een tijdelijke tentoonstelling inricht met voorwerpen uit de eigen collectie aangevuld door bruiklenen. Veel van onze aangesloten verenigingen bezitten een verzameling historische objecten die betrekking hebben op de eigen, lokale geschiedenis, maar lang niet overal is een goede opslag mogelijk of een eigen ruimte om deze objecten te tonen in een betekenisvol verband.

Als we bedenken hoeveel kennis, netwerkcontacten en inzet nodig zijn om alleen al een tijdelijke tentoonstelling te maken, dan wordt het de hoogste tijd dat de website *Rijnlandse Geschiedenis* aan deze vorm van overdracht van historische kennis aandacht besteedt. En daarbij vragen stelt over de aard van de kennis en inzichten die historische voorwerpen met zich meebrengen.

Objecten kunnen vragen beantwoorden waar schriftelijke bronnen ons in de steek laten. Vele gebruiksvoorwerpen reiken vaak diep in de historie, omdat zij gedurende lange tijd niet of nauwelijks van vorm veranderen. Denkt u maar aan eens aan een draagmand of een mes. Pas met technologische vernieuwingen wordt de draagmand een plastic boodschappentas, maar aan het mes, ook al is het van roestvrij staal, is eigenlijk niet veel veranderd. Wat vertellen zulke voorwerpen ons over de sociale contexten waarin zij worden gebruikt. Wat verandert, wat blijft?

Het gebruik van voorwerpen vertelt ons hoe hard mensen moesten werken om iets tot stand te brengen, zo weten we uit de experimentele archeologie. In het Archeon, maar ook op allerlei zomermarkten wordt ons regelmatig getoond wat verschillende soorten handwerk inhielden en we kunnen ons daardoor zoveel beter inleven in wat onze voorouders moesten doen om de dagelijkse dingen voor elkaar te krijgen. Mijn grootvader pakte nog de handboor die ik heb bewaard om een gaatje in een plank te maken, terwijl ik over een elektrische boor beschik.

Alleen al hierom is het de moeite waard dat een reeks artikelen van start gaat over de lokale musea en andere manieren om objecten van lokaal historisch belang te tonen aan de buitenwereld. Daarbij draait het om de historische voorwerpen en hun betekenis voor het ontwikkelen van een zo breed mogelijk beeld van de lokale en regionale geschiedenis van ons Rijnland. Welke kennis en inzichten kunnen zij ons brengen? Maar ook allerlei andere aspecten komen aan bod, zoals bijvoorbeeld de selectie van voorwerpen. Wat is interessant en wat niet, en vooral waarom? Of wie hebben deze voorwerpen verzameld en welke gedachten waren daarbij leidend? Welke moeilijkheden komen verenigingen tegen bij het museale werk van conserveren, documenteren – op beeld vastleggen – en presenteren? En, uiteraard zal ook naar de toekomst worden gekeken.

Ik start met het enige, officieel erkende museum van Rijnland, het *Katwijkse Museum* en gaan dan kriskras door de regio om kennis te maken met de rijkdom en schoonheid van wat velen met liefde hebben bijeengebracht en verzorgen.